

සීමාසහිත කුරුණෑගල වැවිලි සමාගම - 2015

සීමාසහිත කුරුණෑගල වැවිලි සමාගමේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. සමාගමේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 සමාගම පිහිටුවීම හා සමාගමේ අයිතිය

සීමාසහිත කුරුණෑගල වැවිලි සමාගම, රාජ්‍ය සංස්ථා හා රජය සතු ව්‍යාපාර, රාජ්‍ය සමාගම් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා වූ 1987 අංක 23 දරණ පනත අනුව 1982 අංක 17 දරන සමාගම් පනත යටතේ සංස්ථාගත කරන ලද සීමිත වගකීම් සමාගමක් වන අතර 2007 අංක 07 දරන පනත යටතේ යළි ලියාපදිංචි කර ඇත. මෙය සම්පූර්ණයෙන්ම රජය සතු සමාගමක් වන අතර සමාගමේ තනි කොටස් හිමිකරු වන්නේ භාණ්ඩාගාර ලේකම්වරයාය.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ (“අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය”) වගකීම වේ.

1.4 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 – 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළ වන විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීම ද විගණනයට ඇතුළත් වේ.

මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.5 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට සීමාසහිත කරුණාගල වැවිලි සමාගමේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.4,590,300 ක් වටිනා පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ඉවත් කිරීම සඳහා පුද්ගලික සමාගමකට කොන්ත්‍රාත්තුවක් ප්‍රදානය කර තිබුණි. 2015 වර්ෂය තුළ මෙම කාර්යය සිදු කර නොතිබුණද, පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වටිනාකම සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගිණුම්වලින් ලියා හැර තිබුණි. එබැවින් පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් හා සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ලාභය එම මුදලින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ආ) රජයේ අවශ්‍යතා මත 2004 වර්ෂයේ සිට 2015 වර්ෂය දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ නිදහස් කරන ලද හෙක්ටයාර් 455.6 ක් වූ ඉඩම අගය කර නොතිබූ අතර 2015 දෙසැම්බර් 31 වන විටත් ගිණුම්වල ගැලපීම් කර නොතිබුණි.
- (ඇ) හිරියාල ප්‍රාදේශීය වතුයායේ ගැටකුලලන්ද කොටසේ රු.7,108,457 ක් පිරිවැය වූ පරිනත නොවූ වගාව සහිත හෙක්ටයාර් 40.98 ක් වූ ඉඩම 2014 වර්ෂය තුළ නැවත පදිංචි කිරීමේ කාර්යය සඳහා ලබාදී තිබුණි. කෙසේ වුවද එම වර්ෂයේ ගිණුම්වල ගැලපීම් කර නොතිබූ අතර ඒ වෙනුවට, 2015 වර්ෂය සඳහා ගිණුම්වල ගැලපීම් කර තිබුණි.

2.3 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ අනුකූල නොවීම් අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම
(අ) 1983 අංක 12 දරන පාරිතෝෂික ගෙවීම් පනතේ 6.2(අ) වගන්තිය	වර්ෂ 10 කට වැඩි සේවා කාල පරිච්ඡේදයක් සහිතව විශ්‍රාම යන සේවකයන් සඳහා එක් එක් සම්පූර්ණ කළ වර්ෂය සඳහා මාස ½ ක වැටුප ගෙවීම වෙනුවට මාසයක වැටුප ගෙවීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තීරණය කර තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විශ්‍රාම ලැබූ සේවකයන් සඳහා රු.10,141,160 ක මුදලක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.

(ආ) රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 6.2.2 දරන මාර්ගෝපදේශය ජාතික තරඟකාරී ලංසු පිළියෙල කිරීම හා ඉදිරිපත් කිරීමට අනුමත කරන ලද කාල පරිච්ඡේදය දින 21 ක් වුවද, සමාගම විසින්, එහි සේවකයන් සඳහා නිල නිවාස ඉදිකිරීමට අදාළව ලංසු කැඳවීම සඳහා දින 14 ක් පමණක් ලබාදී තිබුණි.

(ඇ) පොල් සංවර්ධන අධිකාරියේ නැවුම් පොල් වෙන්දේසි සඳහා රීති

රීති අංක 21

පොල් පාර්සල් මිලදී ගන්නා ගැනුම්කරු විසින් ගෙවිය යුතු මුදල් කැලෙන්ඩර් දින 35 ක් ඇතුළත නිරවුල් කළ යුතුය. කෙසේ වුවද විකුණුම් දින සිට මාස 05 ක් ඉකුත් වීමෙන් පසුවත් රු.2,442,827 ක් වූ හිඟ ශේෂය අය කරගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

රීති අංක 26

විකුණුම් වටිනාකමින් සියයට 25 ක ආරම්භක ගෙවීම නිරවුල් කිරීමට නොහැකි වූ ගැනුම්කරුවන්ට එරෙහිව පොල් සංවර්ධන අධිකාරියට දැන්වීමෙන් පසුව සමාගම විසින් අවශ්‍ය පියවරයන් ගත යුතු වුවද, එ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඈ) කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් නිකුත් කරන ලද 2009 ඔක්තෝබර් 26 දිනැති අංක සීඑම්එස්/03/39/8/222 දරන ලිපිය.

සමාගමේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාට (CEO) සියල්ල ඇතුළත් රු.72,300 ක මාසික දීමනාවක් අනුමත කර තිබුණි. කෙසේ වුවද සමාගමේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාට ආරම්භක මාසික වැටුපක් ලෙස රු.80,000 ක් ගෙවා තිබූ අතර, ඉන්පසු කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් තොරව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් වරින්වර රු.297,500 ක් දක්වා වැටුප් වැඩිකර තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සමාගමේ මෙහෙයුම්වලින් වූ ප්‍රතිඵලය රු.165,922,947 ක බදු පූර්ව ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ බදු පූර්ව ලාභය රු.220,906,476 ක් වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිඵලවල රු.54,983,529 ක පිරිහීමක් දැක්වුණි. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ මෙම පිරිහීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ පොල්, රබර් හා ගම්මිරිස් විකිණීමෙන් ලැබුණු ආදායම අඩු වීමයි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.2.1 ප්‍රධාන නිෂ්පාදන විෂයයන්හි ලාභදායීත්වය

ප්‍රධාන නිෂ්පාදන විෂයයන්ගෙන් ලැබුණු දායකත්වය ඉකුත් වර්ෂ දෙක සමඟ සසඳා පහත දැක්වේ.

නිෂ්පාදනය	දායකත්වය [හිතකර/(අහිතකර)]		
	2015	2014	2013
	රු.	රු.	රු.
පොල්	170,843,902	177,493,786	129,805,642
රබර්	(6,945,469)	(2,356,345)	13,988,267
රඹුටන්	2,923,727	3,053,870	2,403,732
ගම්මිරිස්	831,513	2,761,778	1,112,053
කපු	552,158	2,483,600	57,527
අඹ	1,629,773	978,540	-

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) රබර් නිෂ්පාදනයෙන් ලැබුණු දායකත්වය 2013 වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.20,933,736 කින් හෙවත් සියයට 150 කින් සිඝ්‍ර ලෙස අඩුවී තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රබර් නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 16,796 කින් හෙවත් සියයට 11 කින් අඩුවී තිබූ බව තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයෙන් ලැබුණු දායකත්වයද ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව රු.1,930,265 කින් හෙවත් සියයට 70 කින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අඩුවී තිබූ අතර ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයද කිලෝග්‍රෑම් 1,885 කින් හෙවත් සියයට 60 කින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අඩුවී තිබුණි. එබැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයෙන් ආදායමද සියයට 50 කින් අඩුවී තිබුණි.

3.2.2 වැදගත් ගිණුම්කරණ අනුපාත

ලැබුණු තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂය සඳහා සමාගමේ වැදගත් අනුපාත කිහිපයක් පහත පරිදි වේ.

	2015	2014
දළ ලාභ අනුපාතය	35%	43%
ජංගම අනුපාතය	6.91:1	6.52:1
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය	6.48:1	5.99:1

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

සමාගම විසින් අතිරික්ත කාරක ප්‍රාග්ධනය දිගුකාලීන ආයෝජන ප්‍රභවයන්හි ආයෝජනය කිරීමෙන් තොරව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන ගොස් තිබූ බවත්, එබැවින් සමාගමේ කාරක ප්‍රාග්ධන කළමනාකරණය දුර්වල මට්ටමක පැවති බවත් අනාවරණය විය.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

4.1.1 ඉලක්කයන් ඉටුකරගැනීම

විගණනයට ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රගති වාර්තා, ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සහ වෙනත් තොරතුරු අනුව ප්‍රධාන ඉලක්කයන් කිහිපයක් හා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඒවා ඉටුකර ගැනීම් පහත දැක්වේ.

විෂයය	ඉලක්කය	ඉටුකර ගැනීම	ඉටුකර ගැනීම ඉලක්කයන්හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස
			%
පොල් වගාව (ගෙඩි මිලියන වලින්)	18.07	14.07	77.8
එක් ගසකට සාමාන්‍ය පලදාව	72	29.46	40
එස් 4 ඉඩම් වර්ගයේ අක්කරයකට සාමාන්‍ය ගෙඩි ප්‍රමාණය	2,835	1,786	63

4.1.2 වගා ප්‍රදේශ වතුයායන්හි කාර්යසාධනය

සමාගමට අයත් වගා ප්‍රදේශ වතුයායන් 08 ක නිෂ්පාදනය, විකුණුම් ආදායම සහ ලාභය/(පාඩුව) ඉකුත් වර්ෂ දෙක සමඟ සසඳා පහත දැක්වේ.

වතුයාය	නිෂ්පාදනය			විකුණුම් ආදායම			ලාභය/(පාඩුව)		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013	2015	2014	2013
	ගෙඩි මිලියන	ගෙඩි මිලියන	ගෙඩි මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන
අත්තනගල්ල	1.7	1.7	1.8	59.4	56.7	62.1	30.1	31.2	39.9
දඹදෙණිය	1.3	1.5	1.3	41.1	45.5	42.0	13.1	17.3	16.3
දොඩන්ගස්ලන්ද	2.0	2.5	1.5	68.4	78.4	44.3	32.2	45.9	18.0
හිරියාල	2.6	2.9	1.5	69.7	82.6	36.1	27.0	33.4	3.7
කටුගම්පොල	1.6	2.1	2.1	55.1	70.4	69.5	17.8	29.3	37.4
කුරුණෑගල	2.0	2.8	1.9	57.3	78.7	54.3	21.0	39.3	24.7
මහයාය	1.1	1.1	1.1	38.6	37.1	38.8	17.8	17.5	20.8
නාරම්මල	1.7	2.1	1.7	52.4	64.5	55.1	20.7	32.9	28.4

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) 2014 වර්ෂයේදී සමාගම විසින් ඉහළම පොල් ඵලදාව වාර්තා කර තිබුණද, එම වර්ෂයේදී අත්තනගල්ල ප්‍රාදේශීය වතුයායට 2013 වර්ෂයට සාපේක්ෂව එහි උපරිම ඵලදාව ලබාගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

- (ii) පසුගිය වර්ෂ 02 කට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වැඩිම නිෂ්පාදන පිරිවැය (COP) වාර්තා කර තිබූ අතර, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නිෂ්පාදන වලින් දායකය රු. 2 කින් පහත වැටී තිබුණි.
- (iii) හෙක්ටයාර් 4085 ක් වූ සමාගමේ මුළු පොල් වපසරියෙන් සියයට 20 ක් හිරියාල ප්‍රාදේශීය වතුයායෙන් සමන්විත වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂයේ පොල් ආදායම සඳහා සියයට 12 කින් එනම් රු.53,997,824 කින් පමණක් දායක වී තිබුණි.

4.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

4.2.1 ගම්මිරිස් වගා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ගම්මිරිස් වගා ව්‍යාපෘතියට අදාළ පිරිවැය 2014 වර්ෂයේ රු.427,462 සිට 2015 වර්ෂයේ රු.630,147 ක් දක්වා සියයට 47 කින් වැඩි වී තිබුණද, ගම්මිරිස් වගාවෙන් ආදායම 2014 වර්ෂයේ රු.3,189,240 සිට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු.1,461,660 දක්වා එනම් සියයට 54 කින් අඩු වී තිබුණි.
- (ආ) අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ තාක්ෂණික අත්පොතට අනුව, එක් ගම්මිරිස් පැළයකින් වර්ෂයකට සාමාන්‍ය පලදාව කිලෝග්‍රෑම් 1.5 සිට 2 දක්වා විය යුතුය. කෙසේ වුවද සමාගම එහි ගම්මිරිස් පැළ 23,178 කින් ගම්මිරිස් කිලෝග්‍රෑම් 1270 ක පලදාවක් එනම් සියයට 4 ක් පමණක් ලබා තිබූ අතර ඒ අනුව ගම්මිරිස් වගාවෙන් ඉතා අඩු පලදාවක් ලබා තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. කෘෂිකාර්මික පරිචයන් නොමැති වීම හේතුවෙන් මුළු පැළ සංඛ්‍යාවෙන් පලදාව ලැබිය හැකි පැළ ප්‍රමාණය සියයට 41 ක් පමණක් වූ බව තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.55,312 ක් වැය කර අත්තනගල්ල ප්‍රාදේශීය වතුයායෙන් කිලෝග්‍රෑම් 1.5 ක ගම්මිරිස් පලදාවක් රැස් කර ගෙන තිබූ අතර මෙම ගම්මිරිස් වගාවේ ඵලදායී ආර්ථික ජීව කාලය ඉකුත් වී තිබූ බවද අනාවරණය විය.

4.2.2 වී වගාව

සමාගම එහි වී අස්වැන්න ලැබිය හැකි හෙක්ටයාර් 86.13 ක මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණයෙන් හෙක්ටයාර් 36.42 ක් පමණක් උපයෝජනය කර තිබූ බව අනාවරණය විය. එබැවින් හිරියාල ප්‍රාදේශීය වතුයායට අයත් වී වගා ඉඩම්වලින් සියයට 57 ක් උපයෝජනය කිරීමට සමාගමට නොහැකි වී තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කන්නයක් සඳහා හෙක්ටයාරයකට සමස්ත ශුද්ධ ආදායම රු.10,378 ක් පමණක් විය.

4.2.3 පොල් වගාව

පහත සඳහන් වතුයායන්හි පොල් වගාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සමාගම විසින් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

(අ) හිරියාල ප්‍රදේශ වතුයාය

හෙක්ටයාරයකට සාමාන්‍ය පොල් ගස් ප්‍රමාණය 150 ක් විය යුතු වුවද, හිරියාල ප්‍රාදේශීය වතුයායේ එය 107 ක් පමණක් විය. පෙර වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගෙඩි 427,887 කින් පලදාව අඩු වී තිබුණු බවද තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) අත්තනගල්ල ප්‍රදේශ වතුයාය

- (i) හෙක්ටයාරයකට පොල් ගස් 64 ක් ලෙස පවත්වා ගත යුතු වුවද දනවිකන්ද කොටසේ හා තිස්පලනැන්න කොටසේ පිළිවෙලින් හෙක්ටයාරයකට පොල් ගස් 25 ක් හා 29 ක් පමණක් විය.
- (ii) කර්මාන්තයේ එක් පොල් ගසකට සම්මත පලදාව ගෙඩි 72 ක් වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අත්තනගල්ල ප්‍රදේශීය වතුයායේ පොල් ගෙඩි 21 සිට 54 දක්වා පලදාවක් පමණක් ලබා තිබුණි.
- (iii) මෙම වතුයායේ පොල් ගස් පිළිබඳ සංගණනය 2016 මාර්තු 10, විගණන දිනය වන විටත් නිම කර නොතිබුණි.
- (iv) වායගෝලීය කොටසේ අංක 04 දරන ක්ෂේත්‍රයේ සිදු කරන ලද විගණන නියැදි පරීක්ෂණයේදී ගස් 392 කින් අසාර්ථක ගස් 163 ක් නිරීක්ෂණය වූ අතර වර්ධනය අසාර්ථක වූ ගස් 60 ක් සඳහා නැවත වගා කිරීමට 2016 මාර්තු 10, විගණන දිනය වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.2.4 රබර් වගාව

පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) හෙක්ටයාරයකට ගස් 500 ක් ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව තිබිය යුතු වුවද, අත්තනගල්ල ප්‍රදේශ වතුයායට අයත් හෙක්ටයාර් 110.9 ක වපසරියේ රබර් ගස් 37,515 ක් පමණක් තිබුණි. කෙසේ වුවද වතුයායේ ගස් ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම සඳහා සමාගම විසින් ඵලදායී පියවරයන් ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) අත්තනගල්ල හා දොඩම්ගස්ලන්ද ප්‍රදේශීය වතුයායන්හි රබර් කිරි විකිණීම 2011 වර්ෂයේ තීරණය කරන ලද මිල මත පදනම්ව පුද්ගලික පාර්ශවයන් විසින් ක්‍රියාත්මක කර තිබුණු අතර ඉන්පසු 2015 වර්ෂය අවසානය දක්වා මිල කැඳවීම් සිදුකර නොතිබුණි. මහායා ප්‍රාදේශීය වතුයායේ රබර් කිරි විකිණීම සඳහා 2011 වර්ෂයේදී හෝ මිල කැඳවා නොතිබූ අතර ගිවිසුමක් නොමැතිව එය පුද්ගලික පාර්ශවයකට ලබාදී තිබුණි.
- (ඇ) අත්තනගල්ල කොටසේ දිනකට සාමාන්‍ය රබර් කිරි ප්‍රමාණය කිලෝග්‍රෑම් 3 සිට 6 දක්වා වාර්තා කර තිබූ අතර වාර්ෂික රබර් කිරි රැස් කිරීම රබර් පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ සම්මත දර්ශකයට වඩා ඉතා පසුපසින් පැවති හෙක්ටයාරයකට කිලෝග්‍රෑම් 664 ක් ලෙස වාර්තා කර තිබුණි. 2015 වර්ෂය සඳහා රබර් කිලෝග්‍රෑම් 1 කට ඍණ දායකය රු.43 ක් ලෙස පැවති බවද තවදුරටත් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඈ) රබර් සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ සංඛ්‍යා ලේඛන අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ හෙක්ටයාරයකට වාර්තා වන කිලෝග්‍රෑම් 748 ක සාමාන්‍ය රබර් නිෂ්පාදනයට සාපේක්ෂව සමාගම විසින් හෙක්ටයාරයකට කිලෝග්‍රෑම් 544 ක සමස්ත අඩු ප්‍රගතියක් වාර්තා කර තිබුණි.

4.2.5 වැවුණු පොල් ගෙඩි එකතු කිරීම

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) අත්තනගල්ල ප්‍රාදේශීය වතුයායේ දනවිකන්ද කොටසේ 2015 ජනවාරි 01 දින සිට 2015 පෙබරවාරි 07 දක්වා කාල පරිච්ඡේදය තුළ වැටුණු ගෙඩි සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු කිසිදු නිලධාරියෙකු විසින් සහතික කර නොතිබුණි. කෙසේ වුවද මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ පොල් ගෙඩි 240 ක අසාමාන්‍ය ප්‍රමාණයක් කාර්යාලයේ වාර්තා වී තිබූ අතර එය දිනකට සාමාන්‍ය ගෙඩි ප්‍රමාණය 20 ක් පමණ විය.
- (ආ) වැටුණු පොල් ගෙඩි පිළිබඳව අත්තනගල්ල ප්‍රදේශ වතුයායේ මුරකරු විසින් දිගින් දිගටම සාවද්‍ය තොරතුරු වාර්තා කර තිබූ බව තහවුරු වී තිබුණද, එම වතුයායට අනුයුක්ත මුරකරුට එරෙහිව කටයුතු කිරීමට සමාගම පියවර ගෙන නොතිබුණි.

4.2.6 පොල් කැඩීම

 පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාගමේ ප්‍රතිපත්තිය අනුව පොල් කැඩීම සෑම දින 30 කට වරක් සිදු කරන අතර ඒ අනුව වර්ෂයකට පොල් කැඩීම් 12 ක් වේ. කෙසේ වුවද පොල් කැඩීම් දින 30 කට පෙර හා දින 30 කට පසු වශයෙන්ද සිදු කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. එබැවින් මෙම කාර්යය සඳහා නියමිත කාලයක් පවත්වා ගැනීමට සමාගම අසමත් වී තිබුණි.
- (ආ) පොල් කැඩීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා සමාගම විසින් උප කොන්ත්‍රාත් දී තිබුණි. කෙසේ වුවද උප කොන්ත්‍රාත් දීමේ ක්‍රියාවලිය කිසිදු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයකින් තොරව ලබාදී තිබූ අතර පාර්ශවයන් අතර කිසිදු ලිඛිත ගිවිසුමක්ද නොවීය.

4.2.7 කීඩා (මයිටා) බලපෑමට ලක්වූ පොල් ගස්

 මයිටා (Mite) රසායනාගාරය විසින් ලබාදුන් උපදෙස් අනුව මයිටා බලපෑමට ලක්වූ පොල් ගස් ආරක්ෂා කර ගැනීමට දින 90 ක කාල අන්තරයක් සහිතව අවස්ථා 03 කදී අඛණ්ඩව පිළියම් සිදුකළ යුතුය. එසේ වුවද ඒ සඳහා දින 153 සිට දින 240 ක ප්‍රමාදයක් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ අතර හිරියාල ප්‍රාදේශීය වතුයාය විසින් තෙවෙනි පිළියම 2016 මාර්තු 04, විගණන දිනය දක්වාම සිදුකර නොතිබුණි. එබැවින්, මයිටා බලපෑමට ලක් වූ පොල් ගෙඩි 2015 වර්ෂයේ ආරම්භයේ සියයට 11 සිට 2015 වර්ෂය අවසානයේ සියයට 64 දක්වා ක්‍රමයෙන් වැඩි වී තිබූ අතර කුරක්කන් කොටසේ සමස්ත මයිටා බලපෑමට ලක්වූ ගෙඩි ප්‍රමාණය සියයට 48 ක් විය. තවද, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සිදුකළ නියැදි විගණන පරීක්ෂණයේදී මයිටා බලපෑමට ලක් වූ ගස් හා ගෙඩි බොහෝ ප්‍රමාණයක් තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

4.2.8 පොල් වෙන්දේසි

 විගණනයේදී පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) වෙන්දේසිය සඳහා පොල් පාර්සලය (LOT) යැවීමේ දෙවන ප්‍රයත්නයේදී ඒවා ප්‍රති විකුණුම් වර්ගය (Re-sale Category) යටතේ යැවිය යුතුය. කෙසේ වුවද ප්‍රති විකිණීම් ලෙස වර්ග කිරීමෙන් තොරව එවැනි පොල් පාර්සල් වාර තුනක් හෝ හතරක් වෙන්දේසිය සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අවස්ථා 85 කදී වෙන්දේසි මඟින් පොල් විකුණුම් සිදුකර තිබූ අතර අවස්ථා 78 කදී ප්‍රාදේශීය විකුණුම් මඟින් සිදුකර තිබුණි. වෙන්දේසි විකුණුම්වලට සාපේක්ෂව ප්‍රාදේශික විකුණුම් ඉහළ මිලක් වාර්තා කර තිබුණද, වෙන්දේසි විකුණුම් පිළිබඳ දුර්වල කාර්යසාධනය සඳහා හේතු හඳුනාගැනීමට හා පොල් සංවර්ධන අධිකාරිය සමඟ ඒ පිළිබඳ සන්නිවේදනය කිරීමට සමාගම විසින් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

4.2.9 කල් බදු පදනම මත ඉඩම් ලබාදීම

ප්‍රාදේශීය වැවිලි වතුයායන් 04 කට අයත් අක්කර 102 ක් හා රූඩ් 02 ක ඉඩම් ප්‍රමාණයක් අතිරේක හෝග වගාකිරීම සඳහා කල් බදු පදනම මත බාහිර පාර්ශවයන් 19 කට ලබාදීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තීරණය කර තිබුණි. කෙසේ වුවද ඉඩම් හා පුද්ගලයන් තෝරා ගැනීම සඳහා වූ ප්‍රතිපත්තිය විගණනයට පැහැදිලි කර නොතිබුණි.

4.2.10 පරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය කිරීම

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් (දැව) අගය කිරීමේ කාර්යය සඳහා දැව සන ඩෙසි මීටර් 1 ක් රු. 80.34 කට අගය කර තිබූ බව විගණන නියැදි පරීක්ෂණයේදී අනාවරණය විය. කෙසේ වුවද අපහරණ කාර්යය සඳහා එම වර්ගයේ දැව සන ඩෙසි මීටර් 1 ක් රු.75.90 කට ප්‍රත්‍යාගණනය කර තිබුණි. එබැවින් සමාගමේ එකම වර්ගයේ පරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් අගය කිරීමේදී කිසිදු වලංගු හේතුවක් නොමැතිව වෙනස් අගයන් දෙකක් යොදාගෙන තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

4.2.11 රබර් කම්හල් මෙහෙයවීම

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය වූ රු.මිලියන 6 ඉක්මවා රු.12,078,708 ක් වැයකර අත්තනගල්ල ප්‍රාදේශීය වතුයායේ ඉදිකරන ලද රබර් කම්හලේ මෙහෙයුම් 2013 නොවැම්බර් මාසයේදී ආරම්භ කර තිබූ අතර, පසුව පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍රය ලබා නොගැනීම හේතුවෙන් 2014 මාර්තු මාසයේදී අත්හිටුවා තිබුණි. එබැවින්, රු.10,863,465 ක් වූ ඇස්තමේන්තුගත ශුද්ධ ආදායම උත්පාදනය කර නොතිබුණි.
- (ආ) තවද, මෙම කම්හල ඉදිකිරීමට පෙර කිසිදු ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදුකර නොතිබූ බවත්, අපද්‍රව්‍ය පිරියතක් ඉදිකිරීම සඳහා රු.5,552,352 ක මුදලක් දරා තිබූ බවත් නිරීක්ෂණය වූ අතර රු.මිලියන 17.5 ක් දක්වා මුළු පිරිවැය වැඩිකරමින් ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය සියයට 191 කින් ඉක්මවා තිබුණි.

4.2.12 විසිතුරු ශාක පත්‍ර ව්‍යාපෘතිය (Foliage Project) ක්‍රියාත්මක කිරීම

සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අත්තනගල්ල ප්‍රදේශ වතුයායේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ශාක ව්‍යාපෘතියෙන් රු.3,693,432 ක මෙහෙයුම් පාඩුවක් ඇතුළත්ව රු.14,932,214 ක සමස්ත පාඩුවක් දරා තිබුණි.

4.3 හඳුනාගන්නා ලද පාඩු

විගණනයේදී පහත සඳහන් පාඩු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ වෙළඳපොළේ පවතින RSS 1 රබර් කිලෝග්‍රෑම් එකකට ගැනුම් මිල (1Kg RSS 1 rubber) තීරණය කිරීම සඳහා ඉහළ මිල ලබාදීම වෙනුවට ගැනුම්කරු විසින් අඩු මිල ලබාදීම හේතුවෙන් සමාගමට රු.515,096 ක් පාඩු සිදු වී තිබුණි.
- (ආ) පෙර වර්ෂය තුළ ජල ගැල්මෙන් අඹ වගාවට සිදුවූ හානිය හේතුවෙන් දරා තිබූ රු.714,020 ක පාඩුව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ලියා හැර තිබුණි.

4.4 මතභේදයට තුඩුදෙන විෂයයන්

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සිදු කරන ලද කොප්පරා නිෂ්පාදනය මත රු.905,112 ක් වූ එකතු කළ අගය මත බදු සමාගම විසින් ප්‍රේෂණය කර හෝ ගිණුම්ගත කර නොතිබූ බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) ගෙඩි පිලිස්සීම් ක්‍රියාවලිය මාණ්ඩලික නිලධාරියෙකු යටතේ සිදුකළ යුතු බවට උපදෙස් දී තිබුණද මෙම කාර්යය මදුරන්කණ්ඩිය කොටසේ හා කුරක්කන් කොටසේ මුරකරු විසින් ඔහුට අවශ්‍ය පරිදි සිදුකර තිබූ බව විගණනයේදී අනාවරණය විය.
- (ඇ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීරීඩ් 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 8.3.8 ඡේදය ප්‍රකාරව, අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගැනීමෙන් තොරව, 2014 වර්ෂයේදී රු.3,075,000 ක මුදලක් පුද්ගලික ආයතනයකට පරිත්‍යාග ලෙස ගෙවා තිබුණි. තවද, මේ සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපති විමර්ශන කොමිසමෙහි විමර්ශනයක් සිදු කරමින් පවතී.
- (ඈ) වෙන්දේසිය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද අත්තනගල්ල හා දඹදෙණිය ප්‍රාදේශීය වතුයායන්ට අයත් පොල් ගෙඩි පාර්සල් (Coconut Lots) 10 ක් පසුව වෙන්දේසියෙන් ඉවත් කරගෙන සමාගම විසින් එම පොල් ප්‍රාදේශිකව විකුණා තිබුණි. කෙසේ වුවද එය වෙන්දේසි විකුණුම් ලෙස සලකා තිබීම හේතුවෙන් තැරැව්කරුට රු.69,501 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි.
- (ඉ) වර්ෂයක කාර්යසාධනය පදනම් කරගෙන වර්ෂ 02 ක් ඇතුළත සමාගමේ සේවකයන්ට වාර්ෂික වැටුප් වර්ධක 07 ක් ලබාදී තිබූ බවත්, ඊට අමතර වශයෙන් කාල පරිච්ඡේදය තුළ ප්‍රසාද දීමනා හා දිරිදීමනා ද ගෙවා තිබූ බවත් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඊ) සමාගමේ විධායක නිලධාරියාට හිමි මාසික දීමනාවලට අමතරව රු.533,484 ක ගෘහස්ථ සේවක වැටුප් (in – house labour salaries) 03 ක්ද ඔහුට ලබා දී තිබුණි.

4.5 නිෂ්කාර්ය හා උන උපයෝජිත වත්කම්

සමාගමේ ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ දක්වා තිබූ රු.12,078,708 ක් වටිනා දම්මුල්ලහේන රබර් කම්හල 2014 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මකව නොතිබුණි.

4.6 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) හිරියාල ප්‍රාදේශීය වතුයායේ ධාතුසේනපුර හා වාරියපොළ කොටස් ඒකාබද්ධ කිරීම මඟින් විෂය පථය අඩු කිරීම හේතුකොට ගෙන අතිරික්ත සේවක සංඛ්‍යාව 22 ක් වූ අතර මේ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු පියවරක් ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) සමාගමේ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය සඳහා සෘජුවම බලපාන කාර්ය භාර නිලධාරී තනතුරු 06 ක් මාස 12 කට වැඩි කාලයක් පුරප්පාඩු වී පැවතුණද, එම තනතුරු පිරවීම සඳහා සමාගම විසින් කිසිදු අර්ථවත් ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි. මේ අතර අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයේ නොමැති අත්තනගල්ල කොටසේ කාර්ය භාර නිලධාරියෙකු සේවයේ යොදවා තිබුණි.
- (ඇ) අදාළ අධිකාරියෙන් අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් තොරව අත්තනගල්ල හා හිරියාල ප්‍රාදේශීය වතුයායවල “මුදල් වැඩකරුවන්” ලෙස අතිරේක කම්කරුවන් 16 දෙනෙකු සේවයේ යොදවා තිබුණි.

5. යහපාලනය හා ගිණුම් කටයුතුවය

5.1 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

සංයුක්ත සැලැස්මට අනුකූලව ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඉටුකර ගැනීමට අපේක්ෂිත අරමුණු හා ඉලක්ක සමඟ කළමනාකරුවන්ගේ වගකීම් හඳුනාගැනීමට සමාගම අසමත් වී තිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු සමාගමේ සභාපතිගේ අවධානයට වරින්වර යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතුවේ.

පාලන ක්ෂේත්‍රය	නිරීක්ෂණය
-----	-----
(අ) සේවක පරිපාලනය	- වාර්තා නොමැතිවීම හේතුවෙන් උදෑසන පෙරෙට්ටුවට නොසිටි මුදල් පදනමේ කම්කරුවන් හා ඔවුන්ගේ පැමිණීම විගණනයේදී පරීක්ෂා කළ නොහැකි විය. තවද, මේ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් අභ්‍යන්තර පාලනයන් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.
(ආ) පඩි ලැයිස්තු ක්‍රමය	- පැමිණීමේ ලේඛනයේ සටහන් කරන ලද සමහර කම්කරුවන්ගේ අත්සන් දිනෙන් දින එකිනෙකට වෙනස් වී තිබුණි. - මුදල් පදනමේ කම්කරුවන් විසින් නිම කරන ලද වැඩ පෙරෙට්ටු ලැයිස්තුවලට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.